

KTOEÖS

2023-24'te Uygulanmaya Konulan ve "Tam Gün" Denilen Programın Değerlendirmesi

Eylül 2026

İçindekiler

A. Genel Bilgiler.....	2
A1. Anketin Amacı:.....	2
A2. Katılım	2
B. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması: Öğretmen ve Okul İdarecileri Anket Sonuçlarının Özetlenmesi.....	2
B1. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması: Öğretmen Anket Sonuçlarının Özetlenmesi.....	2
B2. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması: Okul İdareleri Anket Sonuçlarının Özetlenmesi	3
C. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması Öğretmen ve Okul İdarecileri Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi	5
C1. Uygulamaya İlişkin Genel Memnuniyet	5
C2. Uygulamanın Başarıya Etkisi	6
C3. Öğrencilerin Sosyal ve Duygusal Gelişimine Katkısı	7
C4. En Büyük Sorunlardan Biri: Fiziki Altyapı	8
C5. Laboratuvar, Spor ve Sanat Altyapıları Durumu	10
C6. Öğle Yemeği ve Beslenme Sorunu	11
C7. Öğretmenlerin Artan İş Yükü	12
C8. Öğleden Sonra Öğrencilerin Motivasyonu Ciddi Biçimde Düşüyor	13
C9. Eğitimin Niteliğine Yansıması.....	14
C10. Okul Bütçelerinin Yetersizliği	15
C11. Öğretmen ve Personel İhtiyaçlarının Durumu.....	17
C12. Eğitim Çalışanlarının Karar Süreçlerine Dâhil Edilmesi.....	18
C13. Programın Kalıcılaştırılmasına Güçlü İtiraz	19
C14. Son Üç Yılda Okullarımızda Yaşananlar.....	20
C15. Genel Değerlendirme	21
D. Sonuç	23
Ekler: Tüm Anket Sonuçları.....	24
EK1 Öğretmen Anket Sonuçları	24
EK2 Okul İdareleri Anket Sonuçları	30

A. Genel Bilgiler

A1. Anketin Amacı:

Sendikamız araştırmayı Ortaöğretim ve Mesleki Teknik Öğretim Dairesine bağlı okullarda öğretmen ve okul idarecilerine özgü 2 farklı anket ile gerçekleştirmiştir. Bu çalışma, pazartesi ve perşembe günleri uygulanan öğleden sonra eğitim programına ilişkin okul idareleri ile öğretmenlerin görüşlerini birlikte değerlendirmek, uygulamanın eğitimsel, fiziksel, yönetsel ve ekonomik sonuçlarını ortaya koymak için veri sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

A2. Katılım

Çalışmanın en önemli özelliği, uygulamayı iki farklı noktadan yaşayan iki grubun görüşlerini karşılaştırabilmesidir. Çalışmada,

- 50 okuldan 67 okul yöneticisi
- 1.094 öğretmen

olmak üzere toplam 1.161 eğitim çalışanının görüşü değerlendirilmiştir. İdare anketi farklı bölgelerden, okul türlerinden, müdür ve müdür muavinlerinden oluşan bir örnekleme dayanmaktadır. Öğretmen anketi ise farklı bölgelerden, okul türlerinden 1.094 katılımcıyla çok geniş bir öğretmen kitlesinin görüşlerini içermektedir.

B. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması: Öğretmen ve Okul İdarecileri Anket Sonuçlarının Özetlenmesi

B1. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması: Öğretmen Anket Sonuçlarının Özetlenmesi

- Ankete katılan öğretmenlerimizin %86,7'si üç yıldır uygulanan programdan memnun olmadıklarını belirtmişlerdir.
- Ankete katılan öğretmenlerimizin %92,2'si üç yıldır uygulanan program için öğrencilerin akademik başarılarını artırmadığını, %93,9'u öğleden sonraki derslerde motivasyonun düştüğünü, %85,3'ü üç yıldır uygulanan programın öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağlamadığını belirtmiştir.
- Ankete katılan öğretmenlerimizin, %89,8'i okulunun fiziksel koşullarının (okul binası, sınıflar, kütüphane, laboratuvar, spor salonu, yemekhaneler, bahçe vb.), %92,1'i okullara sağlanan materyal ve ekipman desteğinin, %81,5'i de laboratuvar ekipmanı, sportif veya sanatsal ekipmanın yeterli olmadığını belirtmiştir.

- **Ankete katılan öğretmenlerimizin, %90,9'u** geçen üç yıllık sürede tüm öğrencilere sağlıklı, güvenli ve hijyenik bir ortamda öğle yemeği sunmak için gerekli alan ve imkanların oluşturulmadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan öğretmenlerimizin %93,6'sı** Eğitim Bakanlığının üç yıldır uygulanan programı geliştirmek için öğretmenlerden yeterli miktarda geri bildirim ve öneri toplamadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan öğretmenlerimizin %61,9'u** üç yıldır uygulanan programın öğretmene yeni yükler getirdiğini ve çalışma koşullarını ağırlaştırdığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan öğretmenlerimizin %53,6'sı** yeni programla eğitim süresinin uzatılmasının eğitimin niteliğini olumsuz etkilediğini, **%44,4'ü** etkisi olmadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan öğretmenlerimizin %93,7'si** Eğitim Bakanlığının yaklaşık üç yıldır uyguladığı yeni program ile ilgili olarak geçen sürede okulların fiziki altyapılarını iyileştirme çabaları yeterli bulmadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan öğretmenlerimizin %89,9'u** üç yıldır uygulanan programın artırılması veya kalıcı bir program olarak uygulanmasının mümkün olmadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan öğretmenlerimizin** Bakanlığın bir kısım öğrenci için yiyecek desteği sağlamak amacıyla okullara yaptığı maddi katkının **yetersiz, plansız olduğu, adaletsizlik yarattığı ve rencide edici olduğu görüşlerini belirtmişlerdir.**

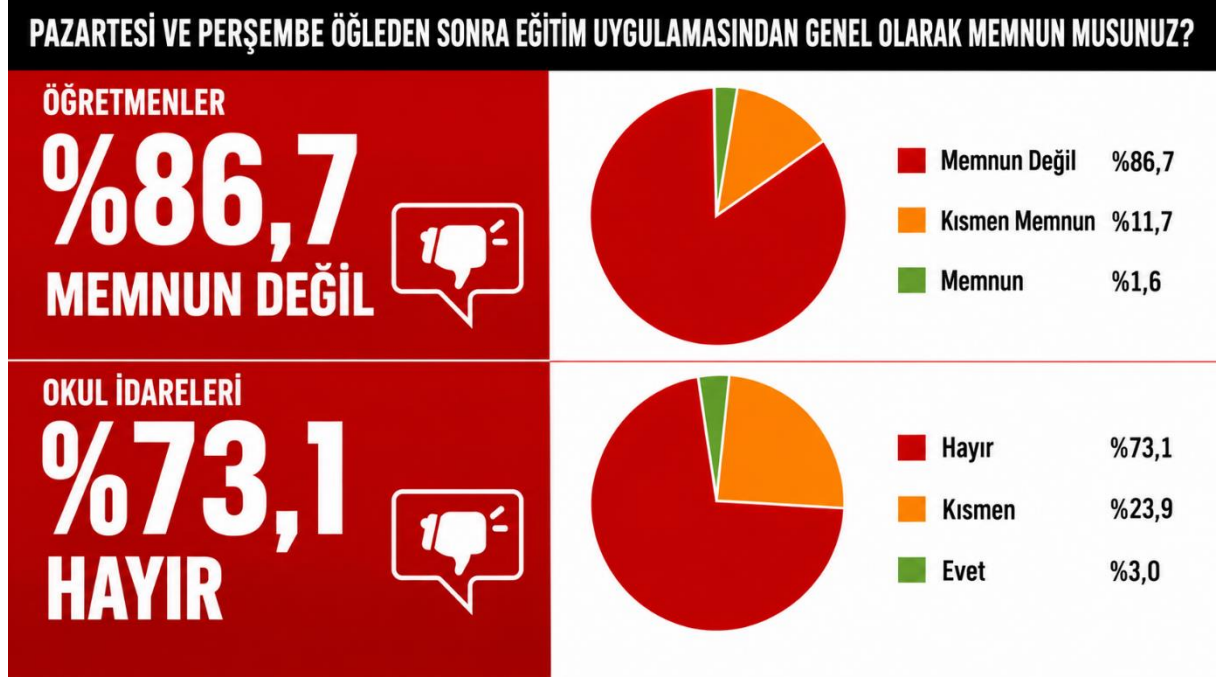
B2. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması: Okul İdareleri Anket Sonuçlarının Özetlenmesi

- **Ankete katılan idarecilerimizin %73,1'i** üç yıldır uygulanan programdan memnun olmadıklarını belirtmiştir.
- **Ankete katılan idarecilerimizin %83,6'sı** üç yıldır uygulanan programın öğrencilerin akademik başarılarını artırmadığını, **%64,2'si** üç yıldır uygulanan programın öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağlamadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan idarecilerimizin %76,1'i** okulunun fiziksel koşullarının (okul binası, sınıflar, kütüphane, laboratuvar, spor salonu, yemekhaneler, bahçe vb.), **%61,2'si** okullara sağlanan materyal ve ekipman desteğinin, **%62,7'si** de laboratuvar ekipmanı, sportif veya sanatsal ekipmanın **yeterli olmadığını belirtmiştir.**

- **Ankete katılan idarecilerimiz** Bakanlığın bir kısım öğrenci için yiyecek desteği sağlamak amacıyla okullara yaptığı maddi katkının **yetersiz olduğu ve tüm öğrencilere eşit yapılması gerektiği görüşlerini belirtmişlerdir.**
- **Ankete katılan idarecilerimizin %79,1'i** Eğitim Bakanlığının üç yıldır uygulanan programı geliştirmek için idarelerden yeterli miktarda geri bildirim ve öneri toplamadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan idarecilerimizin %76,1'i** üç yıldır uygulanan programdan dolayı okul idarelerinin zor durumda kaldığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan idarecilerimizin %79,1'i** üç yıldır uygulanan program kapsamında tüm öğrencilere sağlıklı, güvenli ve hijyenik bir ortamda öğle yemeği sunmak için gerekli alan ve imkânlar oluşturamadıklarını, **%19,4'ü** de bu ortamı kısmen oluşturabildiklerini belirtmiştir.
- **Ankete katılan idarecilerimizin %77,6'sı** Eğitim Bakanlığının üç yıl boyunca uygulamaya çalıştığı program ile ilgili olarak bu süre içinde okulların fiziki altyapılarını iyileştirme çabalarını yeterli bulmadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan idarecilerimizin %71,6'sı** okulun mevcut eğitim bütçesi ile 2026-2027 eğitim öğretim yılında üç yıldır uygulanan programla eğitime devam edilmesinin finansal olarak mümkün olmadığını belirtmiştir.
- **Ankete katılan idarecilerimizin %71,6'sı** bu programın artırılarak veya kalıcı bir program olarak uygulanmasının mümkün olmadığını belirtmiştir.

C. Öğleden Sonra Eğitim Uygulaması Öğretmen ve Okul İdarecileri Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

C1. Uygulamaya İlişkin Genel Memnuniyet

Öğretmenlerin %86,7'si pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasından genel olarak memnun olmadığını belirtmektedir. Yalnızca küçük bir kesim uygulamadan memnun olduğunu ifade ederken, %11,7'si kısmen memnundur.

Okul idarelerinde de tablo benzerdir. Yöneticilerin,

- %73,1'i "Hayır"
- %23,9'u "Kısmen"
- yaklaşık %3'ü "Evet"

yanıtını vermiştir.

Başka bir ifadeyle okul idarelerinin %97'ye yakını, uygulamadan tam anlamıyla memnun olduğunu söylememektedir.

Bu bulgu önemlidir. Çünkü öğretmenler uygulamanın sınıf içerisindeki sonuçlarını, yöneticiler ise okulun bütçe, personel, mekân ve organizasyon boyutunu doğrudan yaşamaktadır. İki grubun aynı noktada buluşması, sorunun tek bir meslek grubunun çalışma koşullarıyla sınırlı olmadığını göstermektedir.

C2. Uygulamanın Başarıya Etkisi

Öğretmenlerin %91,2'si, öğleden sonra eğitim uygulamasının öğrencilerin akademik başarısını artırmadığını düşünmektedir.

Okul idarelerinin de %83,6'sı aynı görüştedir; yalnızca çok küçük bir yönetici grubu akademik başarıda artış olduğunu düşünmektedir.

Bu sonuç, uygulamanın en temel eğitimsel gerekçesinin sorgulanmasını gerektirmektedir. Eğitim süresinin uzaması kendi başına eğitim niteliğinin yükseldiği anlamına gelmemektedir. Anketin diğer bulguları da birlikte değerlendirildiğinde; **uzayan süre + yetersiz altyapı + yetersiz materyal + beslenme sorunu + öğrenci motivasyonundaki düşüş** bir araya gelmekte ve niceliksel süre artışının nitelikli bir eğitim çıktısına dönüşmediği görülmektedir.

C3. Öğrencilerin Sosyal ve Duygusal Gelişimine Katkısı

Öğretmenlerin %85,3'ü, programın öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağlamadığını ifade etmektedir.

Okul idarelerinde de bu oran %64,2'dir. Ayrıca idarecilerin %32,8'i katkının ancak “kısmen” sağlandığını düşünmektedir.

Dolayısıyla idarecilerin yalnızca çok küçük bir bölümü programın sosyal ve duygusal gelişime açık biçimde katkı sunduğu görüşündedir.

Program yalnızca akademik hedefler bakımından değil; öğrencilerin sosyal, duygusal ve bütünsel gelişimi açısından da eğitim çalışanları tarafından yeterli görülmemektedir.

C4. En Büyük Sorunlardan Biri: Fiziki Altyapı

Öğretmenlerin %89,8'i, okulların fiziki altyapısının pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim için yeterli olmadığını belirtmektedir.

Okul idarelerinin ise:

- %76,1'i yetersiz,
- %19,4'ü kısmen yeterli

yanıtını vermektedir.

Yani okul idarelerinin yalnızca yaklaşık %4,5'i altyapıyı yeterli bulmaktadır. İdare anketindeki bu sonuç sayısal olarak oldukça nettir.

GEÇEN ÜÇ YILDA OKULLARIN FİZİKSEL ALTYAPILARINI İYİLEŞTİRME ÇABALARI YETERLİ Mİ?

ÖĞRETMENLER

%93,7

YETERLİ BULMUYOR

OKUL İDARELERİ

%77,6

YETERLİ BULMUYOR

%19,4 KISMEN YETERLİ BULUYOR

%4,5 YETERLİ BULUYOR

%95,5 OKUL İDARELERİNE GÖRE DE YETERLİ DEĞİL

Daha da önemlisi, program yaklaşık üç yıldır uygulanmasına rağmen öğretmenlerin **%93,7'si**, Bakanlığın bu süreçte okulların fiziki altyapısını geliştirme çabalarını yeterli bulmamaktadır.

Okul idarelerinin de **%77,6'sı** aynı görüştedir.

Burada sorun artık yalnızca “başlangıç eksikliği” değildir. Ankete verilen yanıtlar, birkaç yıllık uygulamanın ardından dahi gerekli fiziki dönüşümün Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmadığını ortaya koymaktadır.

C5. Laboratuvar, Spor ve Sanat Altyapıları Durumu

Öğretmenlerin %81,5'i, program için gerekli laboratuvar ekipmanı ile sportif veya sanatsal ekipmanın geçen süre içerisinde yeterli hale getirilmediğini belirtmektedir.

Okul idarelerinin %62,7'si de doğrudan "hayır", %28,4'ü ise "kısmen" yanıtı vermiştir.

Dolayısıyla okul yöneticilerinin yalnızca %9'u bu alandaki ekipmanın yeterli olduğunu düşünmektedir.

Bu sonuç, "öğleden sonra eğitimin daha etkin, uygulamalı, sportif, kültürel ve sosyal faaliyetlerle değerlendirilmesi" yaklaşımının da mevcut koşullarda maddi karşılığının oluşmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak; bir okulda laboratuvar, spor alanı, sanat alanı ve gerekli eğitim materyalleri yoksa yalnızca eğitim süresinin uzatılması, eğitim olanaklarının genişletildiği anlamına gelmez. Aksine, gerekli fiziki ve pedagojik altyapı oluşturulmadan uzatılan eğitim süresi, öğrenciler ve öğretmenler açısından yeni sorunlar üretmektedir.

Daha da önemlisi, Eğitim Bakanlığı eğitsel faaliyetlerin niteliğini geliştirmek yerine bu faaliyetleri amaçlarından uzaklaştıran uygulamalara yönelmiştir. Fen Kolu gibi öğrencilerin bilimsel düşünme, araştırma, deney yapma ve üretme becerilerini destekleyen etkinliklerin kol denklilikleri tüzüğünden çıkarılması; buna karşılık programın ideolojik içerikli seçmeli derslerle

doldurulmaya çalışılması, eğitimin bilimsel ve pedagojik önceliklerden uzaklaştırıldığını göstermektedir.

Eğitim süresini uzatmak tek başına eğitim niteliğini artırmaz. Nitelikli eğitim; bilimsel içerik, yeterli altyapı, uygun öğrenme ortamları ve öğrencilerin çok yönlü gelişimini destekleyen etkinliklerle mümkündür.

C6. Öğle Yemeği ve Beslenme Sorunu

Öğretmenlerin %90,9'u, geçtiğimiz üç yıllık sürede tüm öğrencilere sağlıklı, güvenli ve hijyenik ortamda öğle yemeği sunulması için gerekli alan ve imkânların oluşturulmadığını ifade etmektedir.

Okul yöneticilerinin de:

- %79,1'i "Hayır"
- %19,4'ü "Kısmen"

yanıtını vermiştir.

Başka bir ifadeyle okul idarecilerinin yaklaşık %98,5'i, tüm öğrencilere sağlıklı ve güvenli yemek sunulması için gerekli koşulların eksiksiz oluşturulduğunu söyleyememektedir.

Çocuğu öğle saatlerinde okulda tutan bir eğitim modeli, o çocuğun sağlıklı, güvenli ve hijyenik koşullarda beslenmesini de eğitim planlamasının ayrılmaz bir parçası olarak ele almak

zorundadır. Öğleden sonra eğitimin sürdürüldüğü bir sistemde beslenme, ailelerin bireysel imkânlarına bırakılabilecek bir mesele değil; doğrudan kamusal eğitim hizmetinin bir parçasıdır.

Ancak Eğitim Bakanlığı, geçtiğimiz üç yıl boyunca bu soruna kalıcı ve bütünlüklü bir çözüm üretmek yerine meseleyi büyük ölçüde görmezden gelmiş; okullara yetersiz miktarda bütçe aktararak kendi sorumluluğunu okul idarelerinin ve ailelerin üzerine bırakmaya çalışmıştır. Yemekhane, uygun yemek alanı, hijyen koşulları, sağlıklı menü ve yeterli finansman sağlanmadan çocukların okulda daha uzun süre tutulması, eğitim süresinin uzatılmasından ibarettir; nitelikli ve çocuk odaklı bir tam gün eğitim modeli değildir.

C7. Öğretmenlerin Artan İş Yükü

Öğretmenlere yöneltilen:

“Bu programın öğretmene yeni yükler getirdiğini ve çalışma koşullarını ağırlaştırdığını düşünüyor musunuz?”

sorusuna;

- %61,9 Evet
- %26,7 Kısmen
- %11,4 Hayır

yanıtı verilmiştir.

Dolayısıyla öğretmenlerin %88,6'sı, programın çalışma koşullarını tamamen veya kısmen ağırlaştırdığı görüşündedir.

Bu sonuç yalnızca çalışma süresinin uzaması üzerinden değerlendirilmemelidir. Öğretmenin gün içerisindeki ders yükü, öğrencilerin yorgunluk ve motivasyon düzeyi, öğle arasının yönetimi, etkinlikler, materyal eksiklikleri ve uygun eğitim ortamlarının bulunmaması birlikte ele alınmalıdır.

Öğleden sonra eğitimin yarattığı yeni öğretmen ihtiyacının, sınava girip atama bekleyen öğretmenlerle karşılanması gerekirken Eğitim Bakanlığının bu ihtiyacı mevcut öğretmenlerin üzerine yükleyen politikası, okullardaki çalışma yükünü daha da artırmıştır. Sonuçta öğretmenler yalnızca daha uzun süre okulda kalmamakta; aynı zamanda daha yoğun ders yükü, artan sorumluluklar ve yetersiz çalışma koşulları altında görev yapmaktadır.

Ortaya çıkan tablo, öğretmenlerin iş yükünün ağırlaştığını, motivasyon ve verimliliği olumsuz etkilediğini ve hatta birçok öğretmenin tükenmişlik yaşadığını göstermektedir. Nitelikli eğitim, mevcut öğretmenin yükünü sürekli artırarak değil; ihtiyaç kadar öğretmen istihdam ederek, çalışma koşullarını iyileştirerek ve okulların fiziki ve pedagojik altyapısını güçlendirerek sağlanabilir.

C8. Öğleden Sonra Öğrencilerin Motivasyonu Ciddi Biçimde Düşüyor

Öğretmenlerin %93,9'u, öğleden sonraki derslerde öğrencilerin motivasyonunda düşüş gözlemlediğini belirtmiştir. Bu sonuç öğretmen anketinin son bölümündeki grafikte açık biçimde görülmektedir. Bu veri, akademik başarıya ilişkin %91,2'lik olumsuz değerlendirmeyle birlikte ele alınmalıdır.

Ortaya çıkan tablo şudur:

Daha uzun süre okulda kalmak ≠ daha uzun süre nitelikli öğrenmek.

Öğrenci yorgunluğu ve motivasyon kaybı dikkate alınmadan oluşturulan bir zaman çizelgesinin, süreyi artırırken öğrenmenin niteliğini düşürme riski bulunmaktadır.

C9. Eğitimin Niteliğine Yansıması

Öğretmenlere programla eğitim süresinin uzatılmasının eğitimin niteliğine nasıl yansıdığı sorulmuştur.

Yanıtlar:

- %53,6: Olumsuz
- %44,4: Etkisi olmamıştır
- yaklaşık %2: Olumlu

şeklinde dir.

Bu veri son derece önemlidir. Öğretmenlerin yaklaşık %98'i, eğitim süresinin uzamasının eğitimin niteliğine olumlu bir katkı sağlamadığını düşünmektedir. Bu nedenle tartışılması gereken mesele, yalnızca “daha uzun eğitim iyidir” ya da “daha uzun eğitim kötüdür” ikilemi değildir.

Asıl tartışılması gereken; eğitim süresinin hangi pedagojik amaç doğrultusunda uzatıldığı, bunun hangi fiziki koşullarda gerçekleştirildiği, hangi insan kaynağı ve materyalle desteklendiği, öğrencilerin sağlıklı beslenme ihtiyacının nasıl karşılandığı ve çocukların yaş, gelişim, yorgunluk ve motivasyon özelliklerinin ne ölçüde dikkate alındığıdır.

Süreyi uzatmak tek başına niteliği artırmaz. Gerekli altyapı, öğretmen kadrosu, beslenme sistemi, sosyal-kültürel olanaklar ve pedagojik planlama oluşturulmadan yapılan süre artışı, eğitimin niteliğini geliştiren bir reform olarak değerlendirilemez.

C10. Okul Bütçelerinin Yetersizliği

Okul idarelerine Bakanlık tarafından sağlanan okul bütçesinin öğleden sonra eğitim uygulaması için yeterli olup olmadığı da sorulmuştur.

Yöneticilerin:

- %61,2'si “Hayır”
- %32,8'i “Kısmen”
- %6'sı “Evet”

yanıtını vermiştir.

Daha çarpıcı olan ise mevcut okul bütçesiyle gelecek öğretim yılında bu programa devam edilmesinin finansal olarak mümkün olup olmadığı sorusudur:

- %71,6 Hayır
- %23,9 Kısmen
- yaklaşık %4,5 Evet

Sonuç olarak okul idarelerinin %95,5'i, mevcut bütçeyle sistemin bu yıl sorunsuz sürdürülebileceğini söylememektedir.

Bu bulgu, idare anketinde programın mali sürdürülebilirliğine ilişkin doğrudan ve ciddi bir uyarıdır. Son üç yılda öğleden sonra eğitim uygulamasının gerektirdiği ek maliyetler bir yana okulların temel ihtiyaçlarını dahi karşılayacak yeterli ve düzenli bütçe okul idarelerine sağlanmamış; ortaya çıkan finansman açığı fiilen okul idarelerinin, öğretmenlerin ve okul aile birliklerinin üzerine bırakılmıştır.

Bu durum yalnızca bir bütçe yetersizliği değildir. Kamusal eğitimin finansmanı Bakanlığın sorumluluğunda olmasına rağmen, gerekli kaynak yaratılmadığında okullar velilerden kaynak aramak zorunda bırakılmakta; kayıt ücreti gibi anayasamıza aykırı uygulamalara göz yumulması ise okul idareleri ve öğretmenleri velilerle karşı karşıya getirmektedir.

Sonuçta Bakanlık, kendi bütçe ve planlama sorumluluğunu yerine getirmediği ölçüde, sistemin mali yükü okul toplumunun üzerine aktarılmaktadır. Yeterli bütçe olmadan sürdürülen bir öğleden sonra eğitim modeli ne mali açıdan sürdürülebilir ne de kamusal eğitim anlayışıyla bağdaşan bir yapı ortaya koymaktadır.

C11. Öğretmen ve Personel İhtiyaçlarının Durumu

Okul idarelerinin yalnızca %26,9'u öğretmen ihtiyacının karşılandığını düşünmektedir.

- %34,3: kısmen
- %38,8: hayır

Buna göre yöneticilerin %73,1'i, öğretmen ihtiyacının ya karşılanmadığını ya da ancak kısmen karşılandığını belirtmektedir.

Personel açısından tablo daha da olumsuzdur:

- %20,9 yeterli
- %43,3 kısmen
- %35,8 yetersiz

Yani okul idarelerinin %79,1'i, personel ihtiyacının tam olarak karşılandığını düşünmemektedir.

Programın yalnızca ders çizelgesinde yapılan bir değişiklikten ibaret olmadığı açıktır. Eğitim süresinin uzatılması; beraberinde ek öğretmen ihtiyacını, yardımcı personel gereksinimini, temizlik ve hijyen yükünü, bakım-onarım ihtiyacını ve okul içi organizasyon sorumluluklarını da artırmaktadır.

Bu ihtiyaçlar karşılanmadan programın sürdürülmesi, ortaya çıkan ek yükün mevcut öğretmenlerin, okul idarelerinin ve sınırlı sayıdaki personelin üzerine bırakılması anlamına gelmektedir.

C12. Eğitim Çalışanlarının Karar Süreçlerine Dâhil Edilmesi

Öğretmenlerin %90,6'sı, program geliştirilirken Bakanlığın öğretmenlerden yeterli miktarda geri bildirim ve öneri toplamadığını düşünmektedir.

Okul yöneticilerinin %79,1'i de kendi görüşlerinin yeterince alınmadığını belirtmektedir; %19,4'ü ise görüşlerinin ancak kısmen alındığını ifade etmiştir. Dolayısıyla sorun yalnızca programın sonuçlarında değil, hazırlanma ve geliştirilme yönteminde de görülmektedir.

Okul idareleri ayrıca gerekli aşamaların tamamlanmamış olmasının uygulamada kendilerini zor durumda bırakıp bırakmadığı sorusuna:

- %76,1 Evet
- %22,4 Kısmen

yanıtını vermiştir.

Böylece okul idarelerinin %98,5'i, hazırlık eksikliklerinin uygulamada tamamen veya kısmen sorun yarattığını ifade etmektedir.

Bu veri, eğitim politikalarının sahadaki eğitim çalışanlarının katılımıyla hazırlanmasının önemini açık biçimde göstermektedir.

C13. Programın Kalıcılaştırılmasına Güçlü İtiraz

Öğretmenlere üç yıllık uygulama dikkate alınarak programın artırılarak veya kalıcı hale getirilmesinin mümkün olup olmadığı sorulduğunda %89'u "Hayır" yanıtını vermiştir.

Okul idarelerinde de:

- %71,6 Hayır
- %22,4 Kısmen
- %6 Evet

sonucu ortaya çıkmıştır.

Bu nedenle mevcut veriler, öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin uygulamanın mevcut biçimine açık biçimde karşı olduğunu göstermektedir. Uygulamanın devam ettirilmesi ya da daha da genişletilmesi yönünde eğitim çalışanlarından güçlü bir mesleki destek bulunmamaktadır.

Aksine, hem öğretmenlerin hem de okul idarelerinin değerlendirmeleri; mevcut uygulamanın eğitimsel, fiziki, mali ve örgütsel açıdan ciddi sorunlar yarattığını ve bu haliyle sürdürülmemesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle programın kalıcılaştırılması veya kapsamının

genişletilmesi yerine, öncelikle durdurularak tüm paydaşların katılımıyla yeniden değerlendirilmesi ve bilimsel-pedagojik temelde yeniden planlanması gerekmektedir.

C14. Son Üç Yılda Okullarımızda Yaşananlar

Anket sonuçlarının da ortaya koyduğu üzere son üç yılda bu uygulamada;

- Okullarımızda ciddi fiziki altyapı eksiklikleri yaşanmıştır.
- Öğrenciler konteyner sınıf ve güvenliği tam sağlanmamış okullarda eğitim görmüşlerdir.
- Öğrencilerin okullarına olan ilgileri azalmış ve motivasyonları düşmüştür.
- Yeni uygulama öğrencilerin akademik başarı, sosyal-duygusal gelişimleri, aile içi iletişim ve okula devam-devamsızlıklarını olumsuz olarak etkilemiştir.
- Okullardaki disiplin sorunlarını artmıştır.
- Öğrenciler sağlıklı beslenme imkânı bulamamışlar birçok öğrenci öğle aralarında aç kalmıştır.
- Öğrencileri öğle aralarında güvenlikleri risk altına girmiştir.
- Velilerimiz öğrencilerin ulaşımı ve oluşan yeni maddi yükün karşılanması konusunda ciddi sıkıntılar yaşamışlardır.
- Okullara yapılan beslenme yardımı yetersiz kalmış, öğrencilerin rencide olmasına ve öğrenciler arasında eşitsizlik oluşmasına neden olmuştur.

Üç yılın sonunda yapmış olduğumuz öğretmen ve idareci anketleri göstermiştir ki 2023-2024 eğitim öğretim yılının başında yaptığımız çalışma ve sunduğumuz raporda yeni programla birlikte yaşanması öngörülen tüm sorun ve sıkıntılar hala okullarımızda hiç azalmadan devam etmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Öğretmenlerin ve **okul idarelerinin** büyük çoğunluğu, pazartesi ve perşembe günleri öğleden sonra eğitim uygulamasının **hedeflerine ulaşmadığını**, eğitimde **nitelik artışı sağlamadığını** ve **ciddi sorunlara yol açtığını** belirtmektedir.

ÜÇ YILLIK UYGULAMANIN 10 TEMEL SONUCU

1 Akademik başarıyı artırmadı.	6 Materyal ve donanım desteği yetersiz.
2 Öğrenci motivasyonu düşüyor.	7 Öğle yemeği koşulları sağlanamadı, beslenme yetersiz kaldı.
3 Sosyal ve duygusal gelişime katkı sağlamadı.	8 Öğretmenlerin iş yükü arttı.
4 Fiziksel altyapı yetersiz.	9 Bakanlık, öğretmen görüşünü almadı.
5 Laboratuvar, spor ve sanat ekipmanları yetersiz.	10 Kalıcı hale getirilmesi doğru değildir.

Araştırmanın ortaya çıkardığı tablo yalnızca programdan duyulan bir memnuniyetsizliğe işaret etmemektedir. Bulgular, uygulamanın eğitimsel gerekçe, fiziki altyapı, beslenme koşulları, materyal desteği, çalışanların iş yükü, öğrenci motivasyonu, katılımcı planlama ve mali sürdürülebilirlik başlıklarının tamamında ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

En çarpıcı bulgular şöyledir:

Başlık	Öğretmenler	Okul İdareleri
Uygulamadan memnun değil	%86,7	%73,1
Akademik başarıyı artırmıyor	%91,2	%83,6
Sosyal-duygusal gelişime katkı sağlamıyor	%85,3	%64,2
Fiziki altyapı yeterli değil	%89,8	%76,1
Gerekli ekipman yeterli hale getirilmedi	%81,5	%62,7
Sağlıklı/güvenli öğle yemeği koşulları oluşturulmadı	%90,9	%79,1
Bakanlığın materyal-ekipman desteği yeterli değil	%92,1	%61,2
Fiziki altyapıyı iyileştirme çalışmaları yeterli değil	%93,7	%77,6
Programın kalıcı/artırılmış biçimde uygulanamayacağını düşünenler	%89,0	%71,6
Öğleden sonra öğrenci motivasyonunda düşüş gözlemleyen öğretmenler	%93,9	—

Öğretmen anketi ve okul idareleri anketinde de aynı başlıklarda olumsuz görüş ağırlıktadır. Özellikle memnuniyet, akademik başarı, sosyal-duygusal gelişim ve fiziki altyapı başlıklarında çok yüksek olumsuzluk görülmektedir.

Bu tablo şu temel sonuca işaret etmektedir:

Sorun, eğitimin süresinin uzatılması değil; eğitim süresinin gerekli altyapı, kaynak, personel, beslenme ve pedagojik düzenlemeler yapılmadan uzatılmasıdır.

Okul idarecilerimiz yeni programın oluşumunda kendilerinin görüş ve önerilerinin alınmadığını ve üç yıldır uygulanan program konusunda fiziksel altyapı eksiklikleri, materyal, ekipman eksiklikleri gibi birçok sorundan kaynaklı olarak sıkıntı yaşadıklarını ve zor durumda kaldıklarını ortaya koymuşlardır. Katılımcılar bu programın öğrencilerin akademik başarısını, sosyal duygusal gelişimini olumlu yönde etkilemediğini, genel olarak yeni programın uygulanmasından memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Okullarda imkansızlıklardan dolayı beslenme ve güvenlik ile ilgili sorun ve sıkıntılar aşılamamış, ciddi sıkıntılar yaşanmıştır. Okul idarecilerimiz 2026-2027 eğitim-öğretim yılında bu uygulamanın bu koşullar altında devam etmesini veya ileriki yıllarda uygulanmaya devam edilmesini mümkün bulmamaktadırlar.

Öğretmenlerimiz okulların fiziki altyapılarının yeni program için yetersiz olduğunu, bu imkanlarla bu programın öğrencilerin akademik veya sosyal gelişimlerine olumlu katkı yapmadığını ortaya koymuşlardır. Öğretmenlerimiz okullarda üç yıldır uygulanan programdan kaynaklı daha da

ciddi hissedilen fiziksel altyapı, materyal, finansal yapı, güvenlik vb. sorunların varlığından dolayı bu uygulamanın devam ettirilmesi, artırılması veya kalıcı bir program olarak uygulanmasının mümkün olmadığını düşünmektedirler.

D. Sonuç

Eğitimin tüm paydaşları bu sıkıntı ve sorunlardan ciddi anlamda etkilenmişlerdir. Öğrencilerimiz, okullarına olan ilgilerini kaybetmiş, öğle aralarında güvenlikleri tehlikeye girmiş, sağlıklı beslenme imkânı bulamamışlar veya aç kalmışlardır. Öğretmen ve idarecilerimiz uygulamadan memnun olmadıklarını, uygulamanın öğrencilere olumlu katkı yapmadığını ve kaldırılması gerektiğini ortaya koymuşlardır.

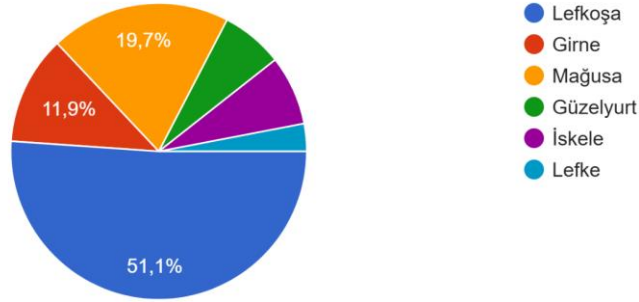
Eğitim bakanı sorunları görmezden gelerek “ben yaptım oldu” anlayışıyla okulları sorun yumağına dönüştürmüştür. Eğitimin tüm paydaşlarından gelen öneri ve görüşleri dikkate almalıdır. Eğitim Bakanlığı, tüm paydaşların (öğrenci, öğretmen, veli ve okul idareleri) memnun olmadığı ve ciddi sıkıntılar yaşanmasına neden olan bu uygulamadan derhal vazgeçmelidir.

Ekler: Tüm Anket Sonuçları

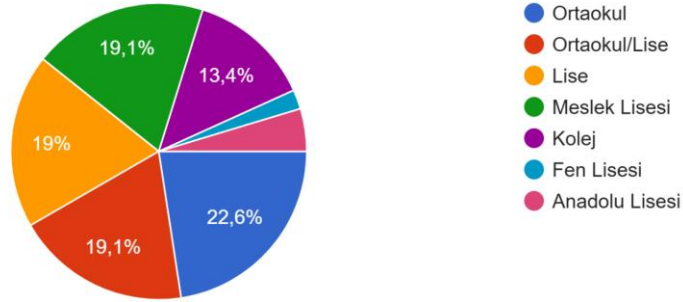
EK1

EK1 Öğretmen Anket Sonuçları

1. Okulunuzun bulunduğu bölgeyi seçiniz.
1.094 yanıt

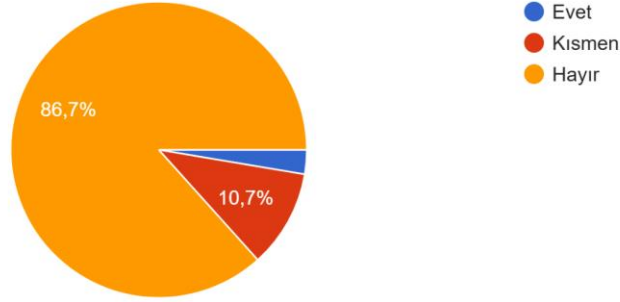

2. Okulunuzun türünü seçiniz.
1.094 yanıt

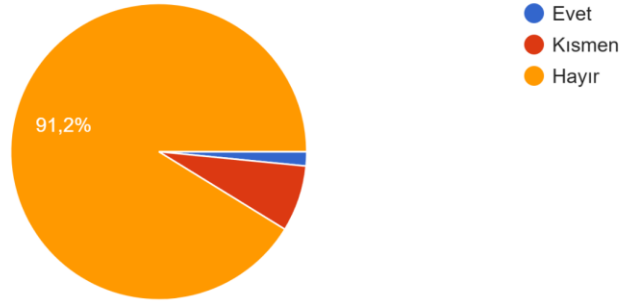

3. Sınıflarınızda ortalama öğrenci sayısı kaçtır?

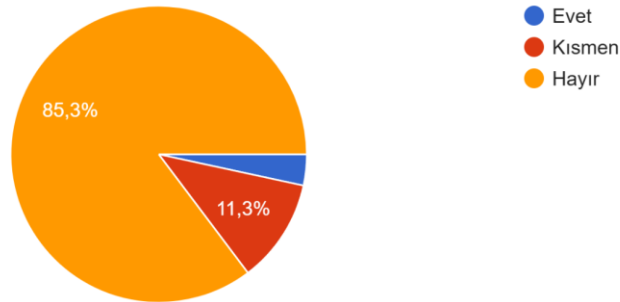
4. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasından genel olarak memnun musunuz?
1.094 yanıt

5. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasının öğrencilerin akademik başarısını artırdığını düşünüyor musunuz?
1.094 yanıt

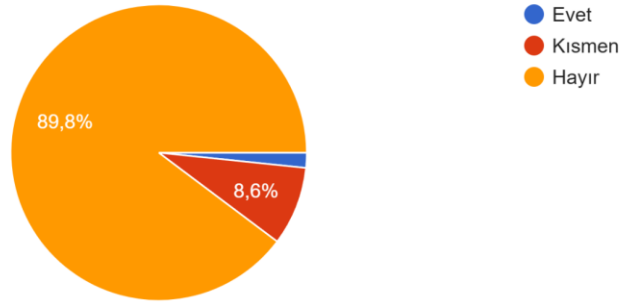

6. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasının öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağladığını düşünüyor musunuz?
1.094 yanıt

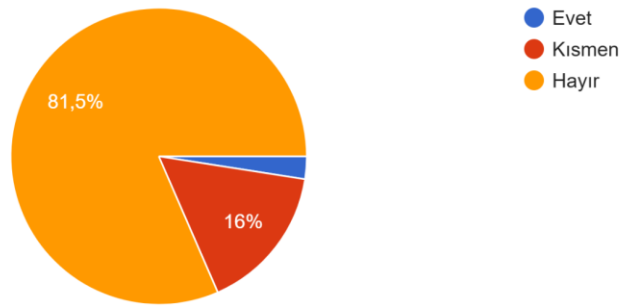
7. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulaması için okulun fiziki altyapısının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

1.094 yanıt

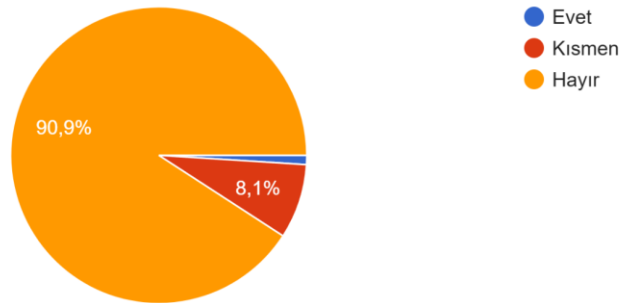
8. Okulunuzda yaklaşık üç yıl uygulanan program için gerekli olan laboratuvar ekipmanı, sportif veya sanatsal ekipman yeterli hale getirildi mi?

1.094 yanıt

9. Geçen üç yıllık sürede tüm öğrencilere sağlıklı, güvenli ve hijyenik bir ortamda öğle yemeği sunmak için gerekli alan ve imkânlar oluşturulabildi mi?

1.094 yanıt

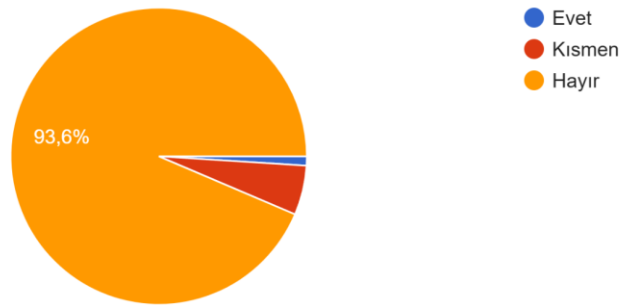
10. Bakanlığın bir kısım öğrenci için yiyecek desteği sağlamak amacıyla okullara yaptığı maddi katkı için ne düşünüyorsunuz?

En fazla dile getirilen görüşler:

1. Yetersiz olduğu
2. Adaletsizlik yarattığı
3. Rencide edici olduğu

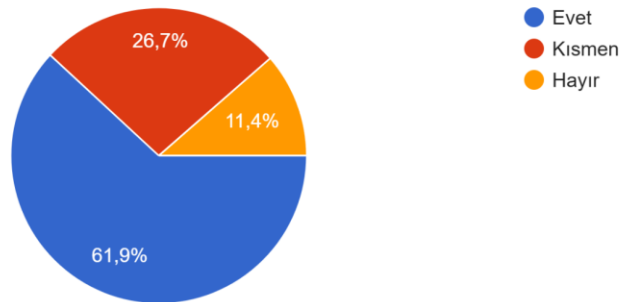
11. Eğitim Bakanlığının eğitim programını geliştirmek için öğretmenlerden yeterli miktarda geri bildirim ve öneri topladığını düşünüyor musunuz?

1.094 yanıt

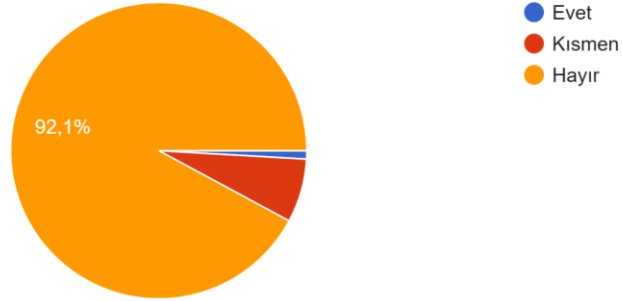
12. Bu programın öğretmene yeni yükler getirdiğini ve çalışma koşullarını ağırlaştırdığını düşünüyor musunuz?

1.094 yanıt

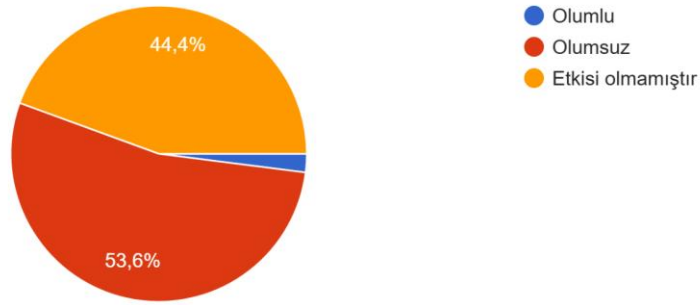
13. Eğitim Bakanlığının yaklaşık üç yıl uyguladığı yeni program için okullara sağladığı materyal ve ekipman desteği yeterli midir?

1.094 yanıt

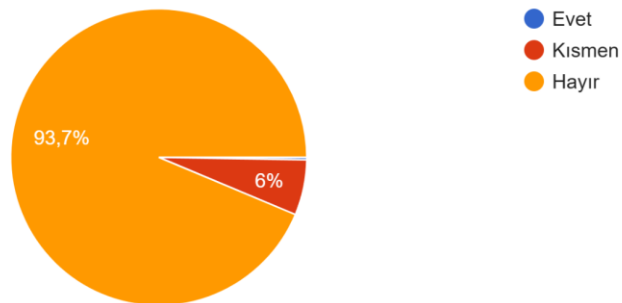
14. Sizce yeni programla eğitimin süresinin uzatılması eğitimin niteliğine nasıl yansımıştır?

1.094 yanıt

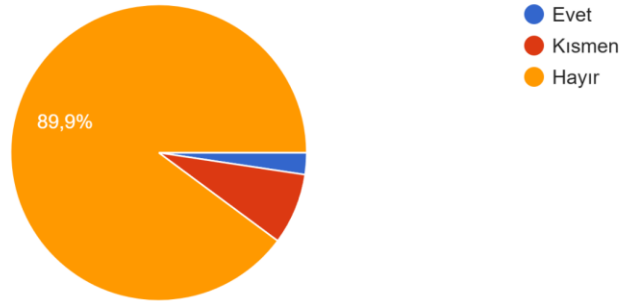

15. Eğitim Bakanlığının yaklaşık üç yıl uyguladığı yeni program ile ilgili olarak geçen sürede okulların fiziki altyapılarını iyileştirme çabaları yeterli midir?

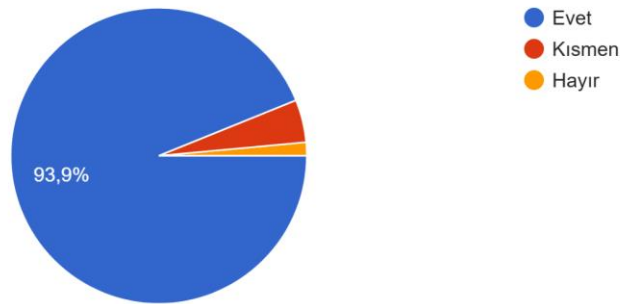
1.094 yanıt

16. Üç yıldır yeni eğitim programının uygulamasını göz önünde bulundurarak; bu programın artırılması veya kalıcı bir program olarak uygulanmasının mümkün olduğunu düşünüyor musunuz?
1.094 yanıt

17. Öğleden sonraki derslerde öğrencilerin motivasyonunda düşüş gözlemliyor musunuz?
1.094 yanıt

18. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasında yaşanan en önemli sorunlar ve eksiklikler nedir?

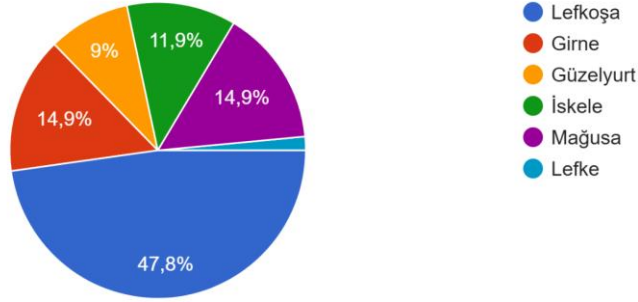
En fazla iletilen sorunlar:

1. Altyapı eksiklikleri
2. Beslenme ve öğrencilerin aç kalması
3. Devamsızlığın artması
4. Öğrencilerin dikkatlerinin azalması
5. Güvenlik sorunları
6. Plansızlık ve programsızlık

EK2 Okul İdareleri Anket Sonuçları

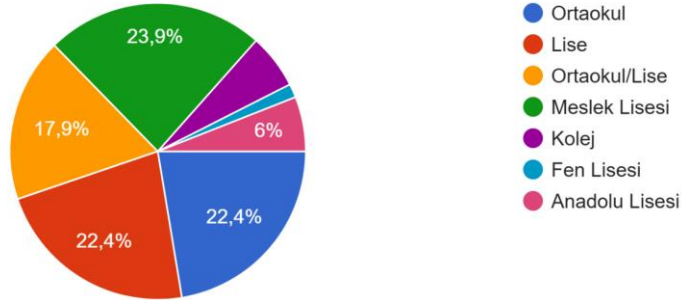
1. Okulunuzun bulunduğu bölgeyi seçiniz.

67 yanıt

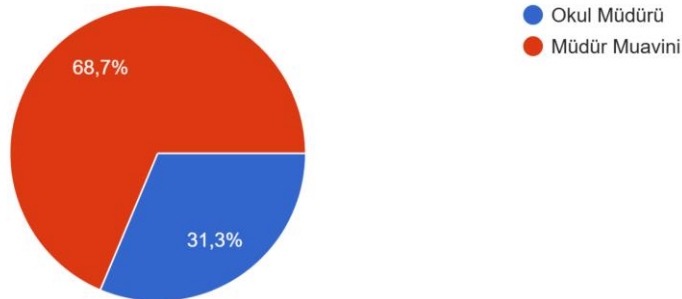
2. Okulunuzun türünü seçiniz.

67 yanıt

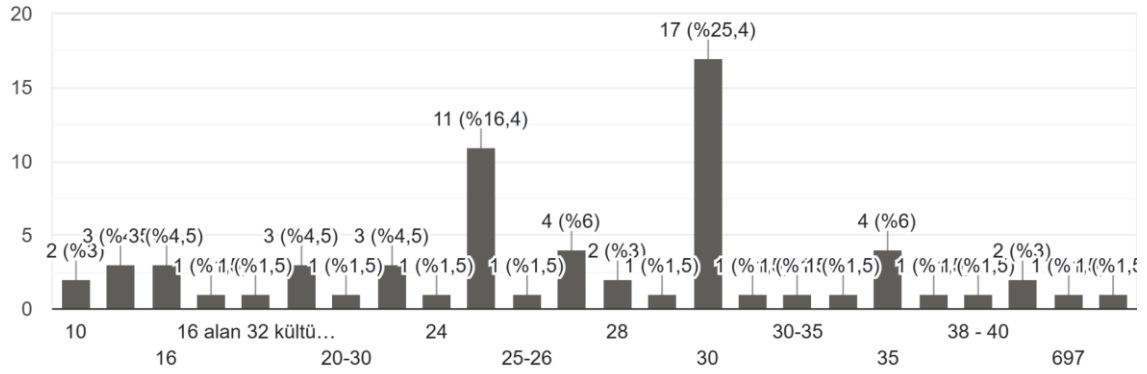
3. Okuldaki göreviniz nedir?

67 yanıt

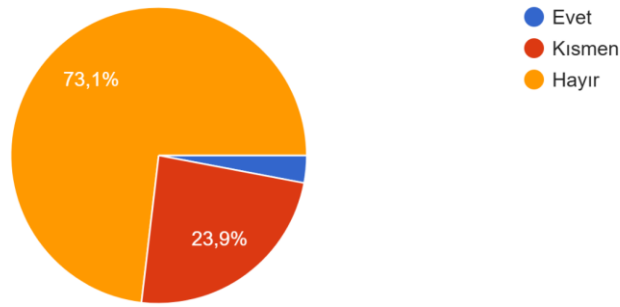
4. Sınıfllarınızda ortalama öğrenci sayısı kaçtır?

67 yanıt

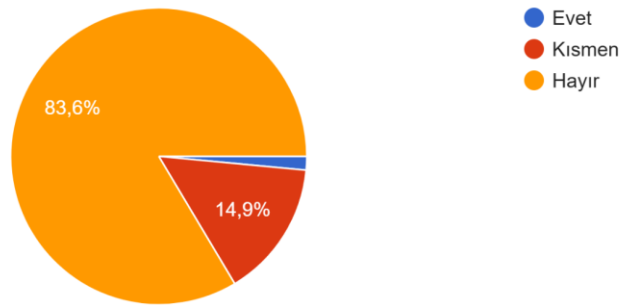
5. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasından genel olarak memnun musunuz?

67 yanıt

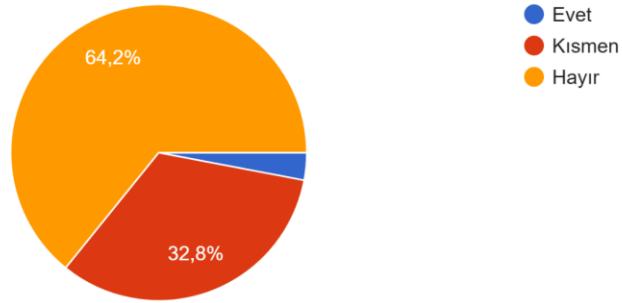
6. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasının öğrencilerin akademik başarısını artırdığını düşünüyor musunuz?

67 yanıt

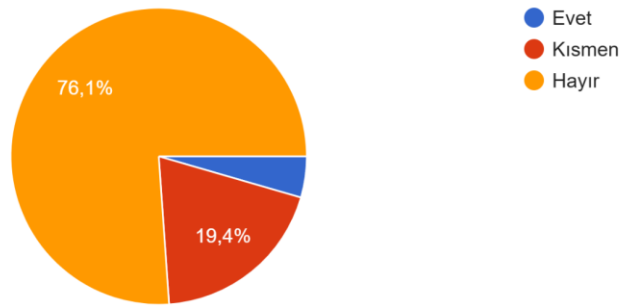
7. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasının öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine katkı sağladığını düşünüyor musunuz?

67 yanıt

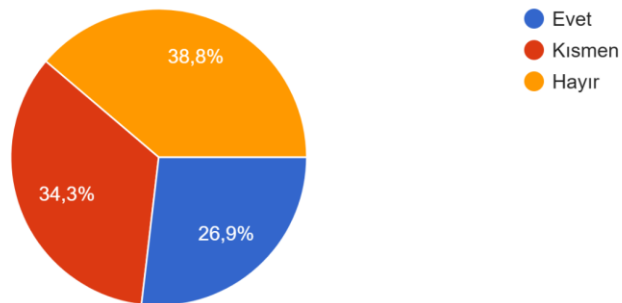
8. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulaması için okulun fiziki altyapısının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

67 yanıt

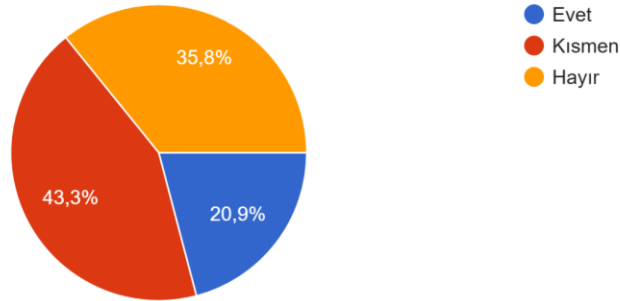
9. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulaması için okulun öğretmen ihtiyacının karşılandığını düşünüyor musunuz?

67 yanıt

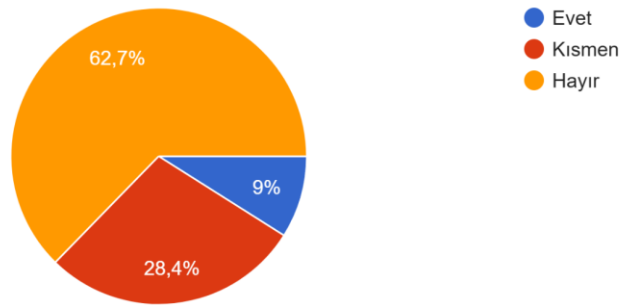
10. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulaması için okulun personel ihtiyacının karşılandığını düşünüyor musunuz?

67 yanıt

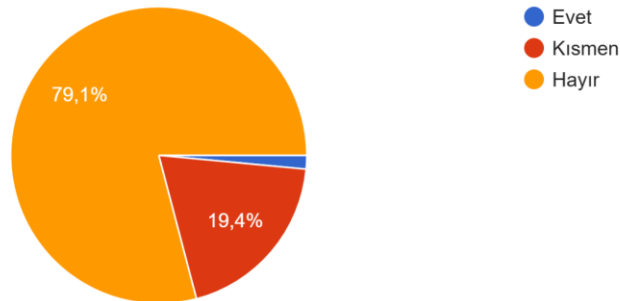
11. Okulunuzda yaklaşık üç yıldır uygulanan program için gerekli olan laboratuvar ekipmanı, sportif veya sanatsal ekipman bu süre içinde yeterli hale getirildi mi?

67 yanıt

12. Yeni programın uygulandığı üç yılda program kapsamında tüm öğrencilere sağlıklı, güvenli ve hijyenik bir ortamda öğle yemeği sunmak için gerekli alan ve imkânlar oluşturulabildi mi?

67 yanıt

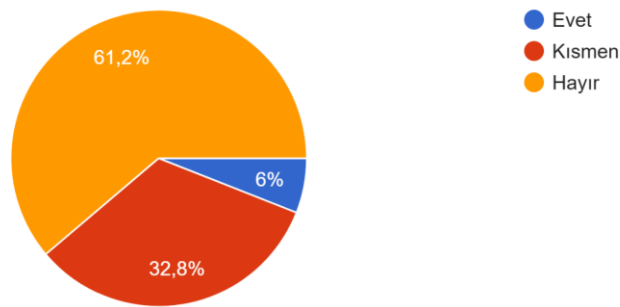
13. Bakanlığın bir kısım öğrenci için yiyecek desteği sağlamak amacıyla okullara yaptığı maddi katkı için ne düşünüyorsunuz?

En Fazla İletilen Görüşler

- Yetersiz
- Adaletsizlik yarattı
- Herkese eşit yapılması gerekirdi

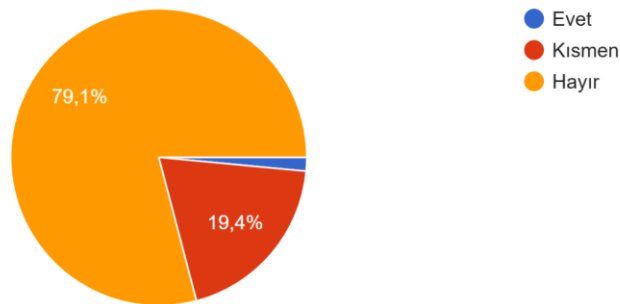
14. Bakanlık tarafından sağlanan okul bütçeniz pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulaması için yeterli oldu mu? (Eğitim malzemeleri, okul binası bakımı vb. için)

67 yanıt

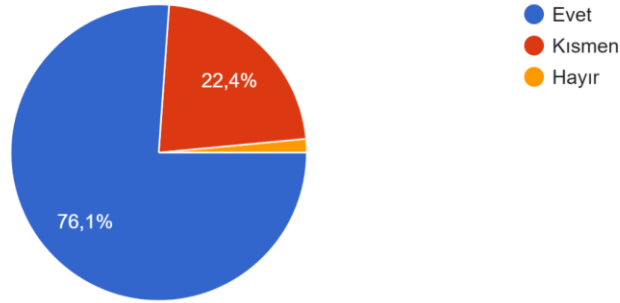
15. Eğitim Bakanlığının üç yıldır uyguladığı eğitim programını geliştirmek için okul idarelerinden geri bildirim, öneri veya görüş aldığını düşünüyor musunuz?

67 yanıt

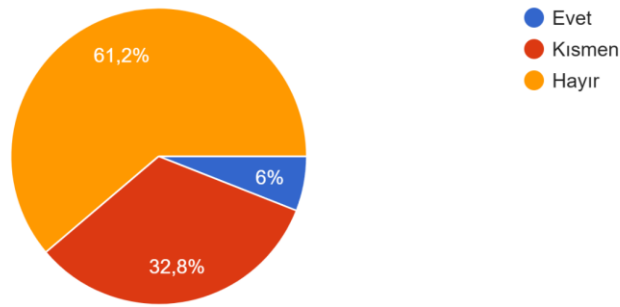
16. Yeni program için gerekli aşamaların tamamlanmasından kaynaklı olarak programın uygulanmasında okul idarelerinin zor durumda kaldığını düşünüyor musunuz?

67 yanıt

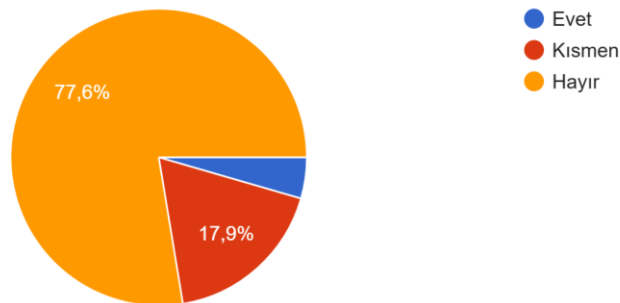
17. Eğitim Bakanlığının üç yıl boyunca uygulamaya çalıştığı yeni program için okullara sağladığı materyal ve ekipman desteği yeterli midir?

67 yanıt

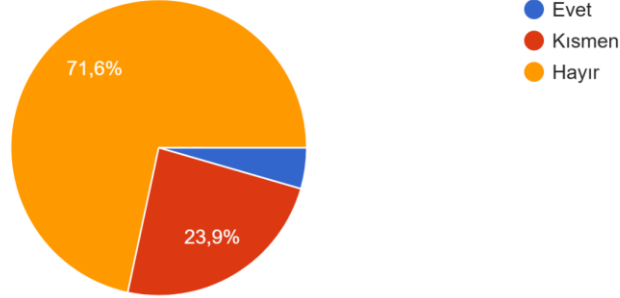
18. Eğitim Bakanlığının üç yıl boyunca uygulamaya çalıştığı yeni program ile ilgili olarak bu süre içinde okulların fiziki altyapılarını iyileştirme çabaları yeterli midir?

67 yanıt

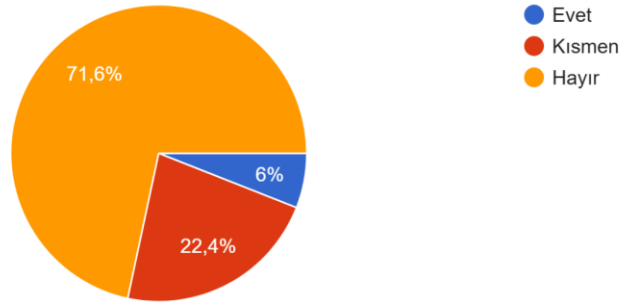
19. Okulunuzun mevcut eğitim bütçesi ile yeni öğretim yılında da bu yeni programla eğitime devam etmesinin finansal olarak mümkün olduğunu düşünüyor musunuz?

67 yanıt

20. Geçen üç yılı göz önünde bulundurarak bu programın 2026-2027 eğitim yılında artırılarak veya kalıcı bir program olarak uygulanmasının mümkün olduğunu düşünüyor musunuz?

67 yanıt

21. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasında yaşanan en önemli sorunlar nelerdir?

En Fazla İletilen Görüşler

- Beslenme sorunu
- Ulaşım
- Güvenlik
- Hijyen
- Altyapı eksiklikleri

22. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasında yaşanan en önemli eksiklikler nelerdir?

En Fazla İletilen Görüşler

- Yemekhanenin olmaması
- Güvenlik

- Altyapı eksiklikleri
- Ekipman eksiklikleri

23. Pazartesi ve perşembe öğleden sonra eğitim uygulamasında yapılmasını istediğiniz değişiklikler nelerdir?

En Fazla İletilen Görüşler

- Tüm öğrencilerin beslenme sorunu çözülmeli
- Öncelikle altyapı oluşturulmalı
- Güvenlik sorunu çözülmeli

